

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

อาเซียน: สิทธิมนุษยชนเพื่อไทยหรือเพื่อใคร

จัดทำโดย

พ.อ.หญิง ศิริพัทธ์ วีระภุชงค์

รหัส

๕๘๐๓๓๗

เอกสารวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" รุ่นที่ ๓

วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ

สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

หลักสิทธิมนุษยชน

อาเซียน: สิทธิมนุษยชนเพื่อไทยหรือเพื่อใคร

การเมืองการปกครองในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กระแสแห่งความเป็นประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังจะเห็นได้จากมีการเรียกร้องให้รัฐดำเนินการกิจกรรมใดๆ โดยให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชนพลเมือง อีกทั้งในแง่มุมมองแห่งสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงแต่สิทธิมนุษยชนของพลเมืองที่อยู่ภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อันหมายถึงการกระทำหรือดำเนินการเกี่ยวกับประชาชนพลเมืองของประเทศอื่นๆ ดังนั้นจึงเกิดประเด็นคำถามว่า ในขณะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศอาเซียน ดังนั้นการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้น ควรมีการดำเนินการอย่างไร และบทบาทของอาเซียนต่อสิทธิมนุษยชนของไทยควรเป็นอย่างไร ในการศึกษานี้จะยกตัวอย่าง กรณีปัญหาชาวโรฮีนจา และชาวอุยกูร์เติร์กเป็นกรณีศึกษา

๑. ความหมายของ สิทธิมนุษยชน

ในสังคมไทยได้มีแนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมานานแล้ว โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ เสมอภาค และให้ความสำคัญต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐต้องใช้หลักนิติรัฐในการปกครองเพื่อให้เกิดความสงบสุขของประชาชน

หากพิจารณาถึงความหมายของ คำว่า สิทธิมนุษยชน (Human Rights) อาจกล่าวได้ว่า หมายความว่า สิทธิที่มีตามธรรมชาติ ซึ่งติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด โดยมีความเป็นสากลและมีการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หรือกติกา อนุสัญญา ข้อตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชนที่ทุกประเทศทั่วโลกให้การรับรอง^๑

ในระบอบประชาธิปไตยสิทธิมนุษยชน ถือเป็นหลักพื้นฐานสำคัญของการปกครอง โดยถือว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน สิทธิมนุษยชนให้อำนาจประชาชนได้ใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี รัฐบาล

---

^๑ กระทรวงยุติธรรม , บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทาง แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑). (กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๖) หน้า ๗.

ไม่ใช่ผู้ที่มอบสิทธิดังกล่าว แต่เป็นผู้ที่ต้องคุ้มครองสิทธินั้น ผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครองรวมถึง เด็ก คนพิการ คนแก่ คนชายขอบ และคนเล็ก คนน้อยทั่วไป^๒ หากพิจารณาในแง่มุมมองของการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย จะพบว่าบางช่วงเวลามีการยึดอำนาจการปกครอง ลิดรอนสิทธิของพลเมือง ทำให้การพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนยังขาดความต่อเนื่อง จนกระทั่งปี ๒๕๔๐ จึงได้มีการกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมีการผลักดันให้มีการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง มีการกำหนดวิธีการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทั่งปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๘) ถึงแม้รัฐบาลจะมาจากการทำรัฐประหารแต่ยังให้ความสำคัญต่อเรื่อง หลักสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน ดังมีบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗^๓ มาตรา ๔ ว่า มาตรา ๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทย มีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระยะเริ่มต้น เป็นการคุ้มครองในระดับภายในประเทศ และเป็นเรื่องภายในของประเทศนั้นๆ ว่าจะให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศ ไว้มากน้อยเพียงใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร และหากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนก็ถือเป็นเรื่องภายใน (Domestic Jurisdiction) ที่ประเทศอื่นๆ ไม่อาจเข้าไปสอดส่องดูแลหรือให้การช่วยเหลือได้

ต่อมา ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองได้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง จึงทำให้เกิดความคิดที่จะผลักดัน ให้เรื่องของสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องระหว่างประเทศหรือเป็น “สิทธิระหว่างประเทศ” (International Rights) ที่ทุกประเทศต้องเข้าไปดูแลช่วยเหลือเพื่อยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น และร่วมมือกันดำเนินการกับประเทศที่กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชน ภายในประเทศของตนหรือประชาชนประเทศอื่นๆ โดยถือว่าการเข้าแทรกแซงนั้นชอบด้วยหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ปัจจุบันรัฐใดรัฐหนึ่งจึงไม่อาจอ้างได้ว่า

^๒ หนังสือคู่มือคนไทย “ประชาธิปไตยใช้ได้จริงๆ” <http://www.thprc.org/book/node/๑๒๙.htm>

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕๕ ก ลง ๒๒ ก.ค. ๒๕๕๗ หน้า ๓.

สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่อง ที่ “ตกอยู่เขตอำนาจภายในของรัฐ” (Domestic Jurisdiction) ของตนโดยเด็ดขาดได้อีกต่อไป แต่ได้วิวัฒนาการมาเป็น “สิทธิระหว่างประเทศ” (International Rights) ที่รัฐซึ่งเป็นภาคี แห่งข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอาจอ้างข้อตกลงนั้นๆ เข้าตรวจสอบหรือมีมติให้ใช้ มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนอันเกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐใดรัฐหนึ่งได้^๔ ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีขององค์การสหประชาชาติ และได้ให้การรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อีกทั้งเข้าร่วมเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามข้อกำหนดต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

สิทธิมนุษยชน คือ สิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เพื่อให้คนๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้และมีการพัฒนา สิทธิมนุษยชนจึงมี ๒ ระดับ^๕ คือ

๑. ระดับแรก สิทธิที่ติดตัวคนทุกคนมาแต่เกิด ไม่สามารถ ถ้ายโอนให้แก่กันได้ อยู่เหนือกฎหมายและอำนาจ ใดๆ ของรัฐทุกรัฐ สิทธิเหล่านี้ได้แก่ สิทธิในชีวิต ห้ามฆ่าหรือทำร้ายต่อชีวิตห้ามการค้ามนุษย์ ห้ามทรมานอย่างโหดร้าย คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อ มโนธรรมหรือลัทธิทางศาสนาทางการเมือง มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกหรือ การสื่อความหมายโดยวิธีอื่น สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับ สิทธิเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ ซึ่งอย่างน้อยอยู่ในมโนธรรมสำนึกถึงบาปบุญคุณโทษ ที่อยู่ในตัวของแต่ละคน เช่น แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติ ว่าการฆ่าคนเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่คนทุกคนมีสำนึกรู้ได้เองว่าการฆ่าคนนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม เป็นบาปในทางศาสนา เป็นต้น

๒. เป็นสิทธิที่ต้องได้รับการรับรองในรูปของกฎหมาย หรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล ได้แก่ การได้รับ สัญชาติ การมีงานทำ การได้รับความคุ้มครองแรงงาน ความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การ ประกันการว่างงาน

^๔ บรรเจิด สิงคะเนติ ,รศ.ดร. และคณะ “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน,” รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๒๕๕๔ หน้า ๒๖-๒๗.

^๕ กระทรวงยุติธรรม , บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทาง แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑). (กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๖) หน้า ๑-๒.

การได้รับบริการทางด้านสาธารณสุข การสามารถแสดงออกทางด้านวัฒนธรรมอย่างอิสระ สามารถได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะ วัฒนธรรมในกลุ่ม ของตน เป็นต้น สิทธิมนุษยชนระดับที่สองนี้ต้องเขียนรับรองไว้ใน กฎหมายหรือรัฐธรรมนูญหรือแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐของแต่ละ ประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันว่าคนทุกคนที่อยู่ในรัฐ นั้นจะได้รับ ความคุ้มครองชีวิตความเป็นอยู่ ให้มีความเหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์

๒. หลักการของสิทธิมนุษยชน (The Human Rights Principles)

๑. เป็นสิทธิธรรมชาติ ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด (Natural Rights) หมายความว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีประจำตัว ตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) นี้ไม่มีใครมอบให้ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้กำหนดขึ้นในมนุษย์ทุกคน

๒. สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ (Universality & Inalienability) หมายความว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรมแดน คนทุกคนมีสิทธิมนุษยชนต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ เช่นเดียวกัน เพราะโดยหลักการแล้วถือว่า คนทุกคนย่อมถือว่าเป็นคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะเชื้อชาติ สัญชาติ เหล่ากำเนิดใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิมนุษยชนประจำตัวทุกคนไป จึงเรียกได้ว่า สิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคน ไม่ว่าจะคนๆ นั้น จะยากจนหรือร่ำรวย เป็นคนแข็งแรงหรือเป็นคนพิการ เป็นเด็กหรือเป็นผู้ใหญ่

๓. สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง (Indivisibility) กล่าวคือ สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถแบ่งแยกว่ามีความสำคัญกว่า สิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิทธิทั้งสองประการนี้ต่างมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลใดจะมาอ้างว่าต้อง พัฒนาประเทศให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ หรือต้องแก้ปัญหาปากท้องก่อน แล้วจึงค่อยให้ประชาชนมี ส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมขัดต่อหลักการนี้

๔. ความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and Non-Discrimination) การเลือกปฏิบัติเป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นมานานในทุกสังคม และถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพราะเหตุ ว่าในฐานะที่เราเกิดมา เป็นคน ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นคนจน คนรวย คนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุ คนป่วยหรือมี สุขภาพดี

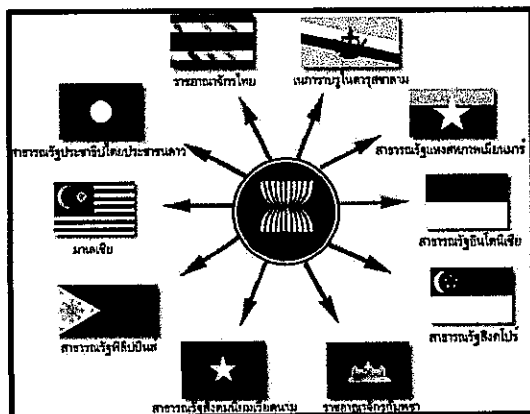
๕. การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิอื่น (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคนและกลุ่มของประชาชนหรือประชาสังคมย่อมมีส่วนร่วม อย่างแข็งขันในการ

เข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

๖. ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & The Rule of Law) หมายถึง รัฐและองค์กรที่มีหน้าที่ในการก่อให้เกิดสิทธิมนุษยชน ต้องมีหน้าที่ตอบคำถามให้ได้ว่าสิทธิมนุษยชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลจริงในประเทศของตน ส่วนสิทธิโดยังไม่ได้ ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสากลก็ต้องอธิบายต่อสังคมได้ว่าจะมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร โดยเฉพาะรัฐต้องมี มาตรการปกครองประเทศโดยใช้หลักนิติธรรม หรือปกครองโดยอาศัยหลักการที่ใช้กฎหมายอย่างเที่ยงธรรม ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย มีกระบวนการไม่ซับซ้อนเป็นไปตามหลักกฎหมาย และมีความเท่าเทียมกันเมื่ออยู่ต่อหน้ากฎหมาย ไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมายได้

๓. สิทธิมนุษยชน: อาเซียน

อาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อ ๘ ส.ค. ๒๕๑๐ ปัจจุบันมีสมาชิก ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา และ บรูไน อาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ ๓ ด้าน ซึ่งเปรียบเสมือน ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) ประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC)

ในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ได้มีการกำหนดปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน^๖ (พ.ย. ๕๕) เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความร่วมมืออาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน แสดง

เจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในอาเซียน อันประกอบด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิทธิในการพัฒนา และ สิทธิในสันติภาพ

^๖ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, <http://www.mfa.go.th/asean>.

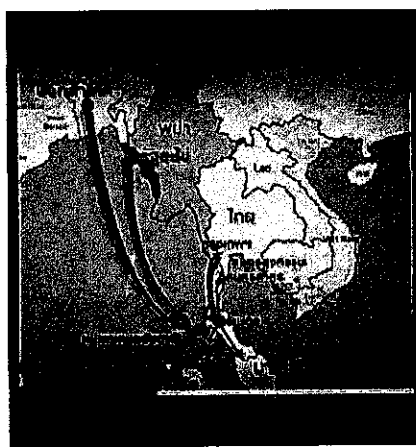
๔. ปัญหาโรฮิงจา :สิ่งที่อาเซียนต้องให้ความสำคัญ

ชาวโรฮิงญา เป็นชาติพันธุ์มุสลิมอาศัยอยู่ที่ “รัฐอาระกัน” หรือ “รัฐยะไข่” ติดกับชายแดนบังคลาเทศ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ อังกฤษสนับสนุนกลุ่มมุสลิมโรฮิงญาต่อสู้กับชาวพม่าที่นับถือศาสนาพุทธในยะไข่ เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลงภายหลังจากยึดอำนาจของ “นายพลเนวิน” พร้อมกับการนำสังคมนิยมแบบพม่ามาใช้ และ

ปลุกกระแสชาตินิยมพม่าพุทธ ไม่ยอมรับชาวโรฮิงจาว่าเป็นชนกลุ่มน้อยในพม่า แต่ถือว่าเป็นชาวต่างชาติที่อังกฤษนำเข้ามาใช้แรงงานเมื่อร้อยกว่าปีก่อน ดังนั้นชาวโรฮิงจาจึงไม่ได้รับสัญชาติพม่า ไม่มีสิทธิขั้นพื้นฐานในฐานะพลเมืองของพม่า กลายเป็นผู้อพยพที่ไม่ได้สิทธิใดๆ รอเพียงการผลักดันให้ออกนอกประเทศ อีกทั้งยังมีการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างชาวพุทธในรัฐยะไข่ กับมุสลิมโรฮิงจา ทำให้ชาวโรฮิงญาหลายแสนต้องอพยพหนีความรุนแรงไปประเทศบังคลาเทศ เนื่องจากความรุนแรงและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจดังกล่าว ส่งผลให้ชาวมุสลิมโรฮิงญาจำต้องอพยพเข้าสู่ไทย และประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการหนีเข้าสู่ไทยนั้นได้ถูกเปิดเป็นประเด็นระหว่างประเทศ โดย กล่าวหาว่าชาวโรฮิงจาเป็นกลุ่มผู้หนีภัยสงครามจากรัฐยะไข่ และตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่ภาคใต้ของไทยและเรียกร้องให้ไทยให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนแก่ชาวโรฮิงจา

ทางด้านข้อมูลหน่วยงานความมั่นคงไทย ได้ชี้แจงว่า กรณีผู้หลบหนีเข้าเมืองนี้ไม่ใช่ชาวโรฮิงจาทั้งหมด แต่มีชาวบังคลาเทศ ที่หนีความทุกข์ยากเข้ามาเพื่อมาหางานทำที่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย หรือประเทศที่สาม จนกลายเป็นเหยื่อของพวกลักลอบช่วยคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย^๗ ซึ่งสถานการณ์ล่าสุด อินโดนีเซีย มาเลเซีย ยอมรับที่จะให้ที่พักชั่วคราว โรฮิงจาในทะเลอย่างน้อย ได้รับการรับรองความปลอดภัย อินโดนีเซีย มาเลเซีย

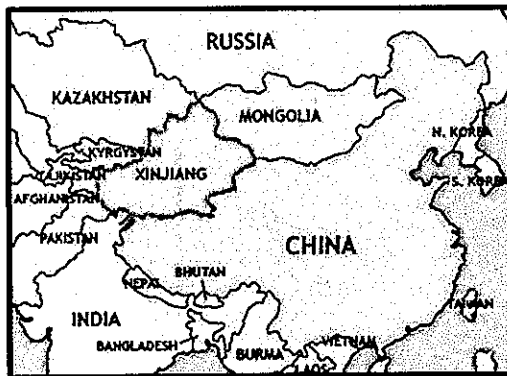
เส้นทางลักลอบเข้าเมืองของ โรฮิงจา

^๗ สำนักข่าวอิศรา, หน่วยความมั่นคงเปิดข้อมูลใหม่ โรฮิงญา ไม่ได้มาจากยะไข่ และส่วนใหญ่ไม่ได้หนีตาย, http://www.isranews.org/south-news/academic-arena/item/๓๘๖๙๔-new_๓๘๖๙๔.html

ตกลงที่จะรับมนุษย์เรื่อ เจ็ดพันคนสำหรับจัดหาที่พักชั่วคราวให้ภายในระยะเวลา ๑ ปี แต่ปัญหาก็คือ อินโดนีเซียกับมาเลเซียมองเรื่องนี้ว่าเป็นแค่การแก้ปัญหาแค่ชั่วคราวเท่านั้น^๔

ปัญหาของโรฮีนจา หากพิจารณาในมุมมองแห่งสิทธิมนุษยชนคงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาที่ประเทศไทยต้องรับผิดชอบเพียงประเทศเดียว แต่เป็นปัญหาที่กลุ่มประเทศอาเซียนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภายใต้ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Right Declaration) เท่ากับเป็นการพิสูจน์ความเข้มแข็งของกลุ่มประเทศอาเซียนที่จะร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดในภูมิภาคร่วมกัน และมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มิให้ประเทศมหาอำนาจอื่นใช้เงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้เป็นเงื่อนไขทางการเมืองและเอาเปรียบทางเศรษฐกิจได้ต่อไป

๕. ปัญหาอุยกูร์เติร์กกับประเทศไทย

Xinjiang Uyghur Autonomous Region: XUAR XUAR

เขตปกครองตนเองชนชาติอุยกูร์ซินเจียง (Xinjiang Uyghur Autonomous Region: XUAR) ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน อยู่ห่างจากกรุงปักกิ่งถึง ๔,๐๐๐ กม. อยู่ใกล้กับประเทศเอเชียกลางหลายประเทศทำให้ประชากรพื้นเมืองของซินเจียงไม่ใช่ชาวจีนแต่เป็นคนเชื้อสายเติร์กที่เรียกตัวเองว่า อุยกูร์ (Uyghur) เป็นชนเผ่านับถือศาสนาอิสลาม^๕ ชนชาติอุยกูร์มีความแตกต่าง

จากชาวมุสลิมในจีน เพราะเป็น “อุยกูร์เติร์ก” เป็นมุสลิมเชื้อสายเติร์ก ซึ่งยังคงรักษาวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ที่คล้ายคลึงกับชาวตุรกีในปัจจุบัน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวอุยกูร์เติร์กกับจีนจึงเกิดขึ้นเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ได้เข้ามาปกครองประเทศ และใช้นโยบายผสมกลมกลืน รวมถึงกดทับอัตลักษณ์เดิมที่มีความต่างจากจีนโดยทั่วไปเป็นทุนเดิมของชาวอุยกูร์เติร์ก โดยพยายามที่จะยึด

^๔ ประชาไท , วิชาการแนะแก้ปัญหา โรฮิงญา เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ, ๑๐ ส.ค. ๕๘ <http://www.prachatai.com/journal/๒๐๑๕/๐๖/๕๙๗๒๘>.

^๕ อานรายละเอียดความขัดแย้งระหว่าง จีนกับอุยกูร์ได้ใน จันท์จุฑา สุขชี และ ศุภชัย วรณเลิศสกุล “อุยกูร์-ซินเจียง : ชาวมุสลิมในจีน.”บรรณาธิการโดย สุรชาติ บำรุงสุข จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ ๗๕ (เมษายน ๒๕๕๓), หน้า ๑.

เหยียดความเป็นจีนให้กับคนเหล่านี้ และปิดกั้นเสรีภาพในเรื่องการประกอบศาสนกิจ เช่น ไม่อนุญาตให้ชาวพื้นเมืองอุยกูร์ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่รวมถึงการถือศีลอดในช่วงเดือนรอมฎอน

ครั้งหนึ่งที่เป็นความรุนแรงเด่นชัด คือ ในปี ๒๐๐๙ ก็เกิดการปะทะครั้งใหญ่ขึ้นที่ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และถือเป็นการเริ่มต้นความรุนแรงระลอกใหม่ที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการเชื่อมโยง อุยกูร์เข้ากับกลุ่มอัลกออิดะห์ ทำให้เกิดความหวาดกลัวเพิ่มขึ้นในสังคมจีน^{๑๐} รัฐบาลจีนได้ใช้อำนาจในการปกครองชาวมุสลิมอุยกูร์ ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับรัฐบาลจีนตลอดมา กระทั่ง ค.ศ. ๑๙๘๓ รัฐบาลจีนจึงยกเลิกกฎหมายต่างๆ ที่เข้มงวดแล้วหันมาส่งเสริมการตั้งสมาคมชาวมุสลิม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของผู้นำศาสนาแต่ชาวมุสลิมในซินเจียงก็ยังมองรัฐบาลจีนไม่ดีเนื่องจากผู้นำศาสนาที่จีนส่งเสริมนั้นมีแต่พวกฝักใฝ่รัฐบาลจีนมิใช่คนที่ชุมชนมุสลิมนับถือ^{๑๑}

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗ พบกลุ่มมุสลิมไม่ทราบสัญชาติในสวนยางพารา เขตรอยต่อระหว่างบ้านคลองต่อ หมู่ ๑๐ ต.กำแพงเพชร อ.รัตภูมิ จ.สงขลา กับ ต.ทุ่งตำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยสามารถควบคุมตัวได้ทั้งหมด ๒๑๙ คน เป็นชาย ๖๙ คน หญิง ๕๔ คน เป็นเด็กผู้ชาย ๕๗ คน และเด็กผู้หญิง ๓๙ คน และ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๗ พบอีก ๓ คน ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ พบกลุ่มมุสลิมไม่ทราบสัญชาติ อ.สะเดา จ.สงขลา จำนวน ๗๗ คน เป็นชาย ๒๗ คน หญิง ๑๘ คน และเป็นเด็ก ๓๒ คน ต่อมาได้มีการหลบหนี เป็นบางส่วน สรุปได้ว่า มีมุสลิมไม่ทราบสัญชาติที่ยังอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ไทยจนปัจจุบัน เหลืออยู่ทั้งหมด ๑๑๙ คน แยกเป็นที่อยู่ในความดูแลของ ตม. ซึ่งคุมตัวเฉพาะผู้ชาย จำนวน ๗๒ คน อยู่ในความดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ซึ่งดูแลผู้หญิงและเด็ก จำนวน ๓๕ คน และอยู่ระหว่างการดำเนินคดีในข้อหาหลบหนีจากที่คุมขัง จำนวน ๑๒ คน โดยมุสลิมไม่ทราบสัญชาติทั้งหมดอ้างตัวว่าเป็นชาวตุรกี^{๑๒}

ตุรกีได้ออกรับว่าตุรกีเองพร้อมที่จะรับกลุ่มนี้เข้าสู่ตุรกี แต่ทางการจีนก็ได้ยื่นข้อเสนอว่าขอให้ไทยส่งตัวกลับ กระบวนการเจรจาต่อรองเป็นไปด้วยระยะเวลาหนึ่ง กระทั่งเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม

^{๑๐} ยาสมิน ซัตตาร์ “ตุรกี-จีนไทย กับประเด็นปัญหาอุยกูร์เติร์ก” <http://www.deepsouthwatch.org/node/๓๔๒๒>

^{๑๑} เพิ่งอ้าง หน้า ๖.

^{๑๒} “ย้อนรอย มุสลิมอุยกูร์ โผล่ได้” คมชัดลึกออนไลน์ <http://www.komchadlueknet/detail/๒๐๑๕๐๖๐๒/๒๐๗๓๑๐.html>

๒๕๕๕ ไทยได้ส่งชาวอุยกูร์เติร์กจำนวน ๑๗๓ คนไปยังตุรกี โดยที่ส่วนมากเป็นเด็กและผู้หญิง ซึ่งได้สร้างความประทับใจและความสบายใจมากขึ้น ที่เหตุการณ์กำลังดำเนินไปด้วยดี ตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลที่ผู้อพยพมีสิทธิร้องขอไปยังประเทศที่สามได้ หากมองว่าการกลับคืนสู่ประเทศเดิมนั้น จะเกิดภัยคุกคามต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน แต่เมื่อกลางดึกของวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ก็มีข่าวการประท้วงของชาวอุยกูร์เติร์กหน้าสถานกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ในอิสตันบูลในตุรกี เนื่องจากความไม่พอใจที่รัฐบาลไทยได้ส่งชาวอุยกูร์เติร์ก จำนวนกว่า ๑๐๙ คน ซึ่งมีผู้หญิงและเด็ก รวมอยู่ด้วย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ชาย กลับไปจีนอย่างลับๆ ด้วยเครื่องบินของกองทัพ^{๑๓}

การที่จีนขอให้ประเทศไทยส่งชาวอุยกูร์เติร์กดังกล่าวให้จีน เนื่องจากทางการจีนได้โทษว่า เหตุไล่แทงที่สถานีรถไฟในเมืองคุนหมิงทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งคร่าชีวิตชาวจีนไป ๒๙ ราย และ ทำให้มีผู้บาดเจ็บทั้งสิ้น ๑๔๓ คน เมื่อวันที่ ๑ มีนาคมที่ผ่านมาเป็นฝีมือของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน ชาวอุยกูร์ แต่องค์การเฝ้าระวังด้านสิทธิ “ฮิวแมนไรตวอตช์” ตั้งข้อสังเกตว่าไทยได้ร่วมลงนาม “อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม

สภาพความเสียหาย ณ สถานกงสุลไทยในอิสตันบูล หลังจากถูกกลุ่มผู้ประท้วงบุกโจมตี

หรือย้ายยัดยัดศรี”^{๑๔} ของยูเอ็น ซึ่งห้ามมิให้ ประเทศต่างๆ ส่งคนกลับไปยังสถานที่ซึ่ง พวกเขาต้องเผชิญการทำร้ายทารุณ โดย องค์การเคลื่อนไหวด้านสิทธิ ซึ่งมีสำนักงาน ใหญ่ในนครนิวยอร์กแห่งนี้กล่าวว่า ชาวอุยกูร์ในไทยจะต้องเผชิญกับ “ภัยคุกคามจากการทรมาน” หากถูกส่งกลับจีน^{๑๕}

จากข้อมูลของทางการจีน ยืนยันว่าคนกลุ่มนี้ถูกปั้นหัวโดยข้อมูลที่ปล่อยออกมาจากทาง สภาอุยกูร์โลก (World Uyghur Congress) และขบวนการอิสลามแห่งเตอร์กิสถานตะวันออก (East

^{๑๓} ยาสมิน ชัตตาร์ “ตุรกี-จีน-ไทย กับประเด็นปัญหาอุยกูร์เติร์ก” <http://www.deepsouthwatch.org/node/๗๔๒๒>

^{๑๔} <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/catt.pdf>

^{๑๕} สหรัฐฯ “วิงวอน” ไทย ไม่ให้ผลักดันตัว “ชาวอุยกูร์” ๒๐๐ คน จากค่ายกักตมมนุษย์ ในสงขลา กลับจีน ผู้จัดการออนไลน์ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗ <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๗๐๐๐๐๒๙๕๖๙>

Turkestan Islamic Movement) หรือ ETIM โดยขบวนการคัดเลือกคนก็จะใช้พวกหัวรุนแรงไปจูงใจคนเพื่อให้เดินทางไปยังประเทศซีเรียและอิรักเพื่อเข้าร่วมสงครามทั้งนี้แกนนำของกลุ่มหัวรุนแรงดังกล่าวที่ถูกส่งตัวกลับ รวมถึง Mehmet Obulela สารภาพกับเจ้าหน้าที่ว่าขบวนการนี้มีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบ และมีลำดับชั้นของการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โดยขบวนการจัดสรรให้คนเดินทางทั้งทางบกและทางทะเลผ่านไปยังประเทศเวียดนาม กัมพูชา ลาว และไทย จากนั้นจึงมุ่งไปยังปลายทางที่ประเทศตุรกี โดยหลังจากเดินทางถึงตุรกีแล้ว คนจำนวนมากซึ่งนำโดยกลุ่มก่อการร้าย ขบวนการอิสลามแห่งเตอร์กิสถานตะวันออกก็จะส่งคนไปร่วมรบที่ซีเรีย ส่วนใครที่ไม่ไปถึงซีเรียก็จะไปเข้าร่วมกิจกรรมสงคราม ณ จุดสุดท้ายที่พวกเขาไปถึง^{๑๖}

ทางการจีนขอให้ส่งชาวอุยกูร์ ๑๐๙ คน ที่มีสัญชาติจีนเพราะหลายคนมีหมายจับและเป็นผู้ต้องหาคดีก่อการร้ายเพื่อกลับไปดำเนินการตามกฎหมายของจีนเลขาธิการ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติและคณะยังคงอยู่ที่ประเทศจีน เพื่อดูแลสถานการณ์ตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยของชาวอุยกูร์ทั้ง ๑๐๙ คน ซึ่งเบื้องต้นยังไม่มีมีการรายงานถึงความผิดปกติแต่อย่างใด และจะมีการเดินทางกลับในวันนี้ ส่วนเรื่องที่เป็นประเด็นระหว่างสหรัฐฯ กับจีน หรือ ตุรกีนั้น เป็นเรื่องของทั้ง ๓ ประเทศ ที่ต้องแก้ปัญหา ส่วนการดูแลแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยืนยันไทยปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและคนไทยเป็นหลัก

6. ปัญหาสิทธิมนุษยชนในไทย

จากการศึกษาในเบื้องต้นจะพบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องดำเนินนโยบายระหว่างประเทศด้วยความระมัดระวัง ในด้านสิทธิมนุษยชนก็เช่นกัน จากการศึกษาประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน ทำปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนร่วมกันพร้อมต้องปฏิบัติตาม แต่ในขณะเดียวกันไทยก็มีการลงนามในสนธิสัญญากับประเทศต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า เงื่อนไขทางการเมืองระหว่างประเทศมักถูกนำมาผูกโยงกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังตัวอย่าง กรณีของชาวโรฮีนจา และเติร์กอุยกูร์ เป็นต้น ซึ่งประเด็นความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เป็นเรื่องประเทศไทยต้องพิจารณาไม่ให้เสียผลประโยชน์ของชาติ นอกจากปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากผู้

^{๑๖} เผยภาพ “อุยกูร์ ๑๐๙ คน ขณะถูกจับคลุมหัว ขึ้นเครื่องส่งตัวกลับจากไทย จีนแห้วงไป “ตุรกี-ซีเรีย-อิรัก” ร่วมกลุ่มก่อการร้าย. <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๘๐๐๐๐๗๘๖๔>.

อพยพโดยผิดกฎหมายต้องการเดินทางไปประเทศไทยเพื่อไปประเทศที่สาม หรือกรณีที่ต้องการคำมุนษย์ที่ใช้ประโยชน์จากผู้ที่ต้องการหนีภัยดังกล่าว ในอีกด้านหนึ่งก็ควรได้รับการพิจารณาเช่นกัน คือกรณีของสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ว่าในปัจจุบันประชาชนชาวไทยได้รับการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนพอเพียงแล้วหรือไม่ ซึ่งในที่นี้จะขอยกตัวอย่างบางประเด็นขึ้นมาพิจารณา

๑. สิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามหลักสิทธิมนุษยชนอาจกล่าวได้ว่า คนทุกคนในสังคมควรต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ โดยมนุษย์ทุกคนควรมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคของบุคคล สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย แต่ในปัจจุบันปรากฏว่า เด็กและสตรีมักถูกระงับด้วยความรุนแรง โดยมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนี้

สถานการณ์การกระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีในประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในปี ๒๕๕๐ ศูนย์พึ่งได้ให้การช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงรวม ๑๙,๐๖๗ ราย เฉลี่ยวันละ ๕๒ ราย ในปี ๒๕๕๖ สถิติบริการเพิ่มขึ้นเป็น ๓๑,๘๖๖ ราย หรือเฉลี่ยวันละ ๘๗ ราย หรือหรือถูกทำร้าย ๑ คนในทุก ๑๕ นาที ชั่วโมงละ ๔ คน ในจำนวนนี้ร้อยละ ๖๐ เป็นเด็ก และเมื่อทำการวิเคราะห์ในกลุ่มเด็ก พบว่า เกือบ ๙ ใน ๑๐ ของเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงทั้งหมดเป็นเด็กหญิง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ ๑๐-๑๕ ปี ร้อยละ ๔๖ รองลงมาคืออายุ ๑๕-๑๘ ปี ร้อยละ ๔๐ และต่ำกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๕ หรือจำนวน ๑,๐๐๐ ราย ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น อันดับ ๑ คือ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ ๗๒ บางรายเกิดปัญหาตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ด้วย รองลงมาเป็นการทำร้ายร่างกาย ร้อยละ ๒๑^{๓๗}

๒. สิทธิของสตรี จากการเสวนาเรื่อง ผู้หญิงถูกทำร้ายที่ชื่อ ภริยา ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ พบว่า ความรุนแรงที่เกิดกับผู้หญิงจากสถิติมักเกิดจากคนในครอบครัว หรือสามี พบว่าการทำความรุนแรงกับผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมี พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่การบังคับใช้ยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังคงมีการกระทำรุนแรงในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นความรุนแรง

^{๓๗} สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ความรุนแรงเด็ก-สตรีเพิ่มขึ้น เน้นเฝ้าระวังใกล้ชิด, <http://www.thaihealth.or.th/Content/๒๓๓๓๗>

ทางคำพูด ยกกระต๊อบเป็นการทำร้ายร่างกาย และเกิดจากค่านิยมและความเชื่อว่าตนมีสิทธิกระทำคนอื่นได้จากสถิติพบว่าผู้หญิงที่เป็นภรรยา ๓๘ เปอร์เซ็นต์ ถูกสามีของตนเองทำร้าย^{๑๘}

๓. การละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ^{๑๙} โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจเรื่องการสอบสวนผู้ต้องหา หรือกรณีการกระทำต่อผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการตรวจสอบเกี่ยวกับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีการร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) พบว่ามีคดีที่มีการร้องเรียนและกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ปี ๒๕๔๕-๒๕๕๒ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๐๖ ราย เป็นส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจถึง ๙๗๒ ราย มีทั้งกรณีใช้อำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การซ้อม การทรมานเพื่อให้ผู้ต้องหาปรับสภาพการประจานผู้ต้องหาต่อสาธารณะ การวิสามัญฆาตกรรม การใช้อำนาจ ก้าวล่วง และอาวุธในการสลายการชุมนุม

หากพิจารณาจากประเด็นดังกล่าวเบื้องต้น จะพบว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่เป็นจำนวนมาก ที่รอการดำเนินการแก้ไข อีกทั้งต้องส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเห็นความสำคัญของการรักษา และให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

7. บทสรุป

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิที่มีตามธรรมชาติ ซึ่งติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดมนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน สิทธิมนุษยชนให้อำนาจประชาชนได้ใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อให้ความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน ในปัจจุบันไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะภายในประเทศ แต่ยังรวมถึงข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชนกับนานาชาติประเทศ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียนได้มีการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในอาเซียนด้วยกัน

^{๑๘} เปิดสถิติปี ๕๐-๕๖ พบความรุนแรงในผู้หญิงสูงสุด ๔๐% จักรรัฐใช้ กม. คุ้มครองสิทธิจริงจัง , <http://www.isranews.org/>

^{๑๙} พิเชษฐ พินทอง, การใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตของตำรวจไทย: ผลกระทบต่อการละเมิดทางสิทธิมนุษยชน, วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ ๑๐,๒ (ก.ค.-ธ.ค. ๒๕๕๕) : ๑๓๕-๑๕๗.

หากพิจารณาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในแง่มุมมองด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ คือ ปัญหาของผู้อพยพโรฮิงจา และ ปัญหาของผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายของ อุยกูร์เติร์ก กล่าวคือ ปัญหาผู้อพยพโรฮิงจาเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีประเทศโดยอมรับให้พักพิง และเป็นปัญหาที่กลุ่มประเทศอาเซียนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภายใต้ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Right Declaration) ร่วมกัน สำหรับปัญหาอุยกูร์เติร์กซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้อพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยได้ส่งชาวอุยกูร์เติร์กจำนวนหนึ่งไปประเทศจีนตามคำเรียกร้องของจีน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่าง ฮิวแมนไรตส์วอตช์ ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำตุรกีซึ่งเป็นประเทศที่ประกาศว่ายินดีรับกลุ่มผู้อพยพชาวอุยกูร์ และจีนที่เรียกร้องให้ไทยส่งชาวอุยกูร์ที่จีนเชื่อว่าเป็นผู้กระทำความผิดในประเทศจีนไปยังจีน

จากการที่ผู้อพยพต่างๆ มักจะใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อไปสู่ประเทศที่สาม จนบางครั้งต้องตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ ส่งผลให้ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ทั้ง อเมริกา หรือสหภาพยุโรปมักใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า ประเทศไทยได้มีนโยบายและพยายามดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ อย่างระมัดระวังและยึดหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามภายในประเทศไทยเองยังคงประสบปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนภายในที่ต้องแก้ไขเช่นกัน ดังนั้นการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของไทยในกลุ่มอาเซียนควรต้องมีความระมัดระวังและกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติร่วมกันรวมทั้งควรประสานความสามัคคีระหว่างกลุ่มอาเซียนเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาและป้องกันการใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในการกีดกันทางการค้าหรือเป็นเครื่องต่อรองทางการเมือง อีกทั้งยังคงต้องให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเช่นกัน

.....